Місячний Економічний Моніторинг України

№5 (187), травень 2016 року

Резюме

Тема місяця: Тарифи на газ

Політика: В квітні було призначено новий уряд. Це дозволяє відновити реформи, необхідні для подальшої фінансової підтримки України з боку МВФ та інших офіційних міжнародних донорів.

Реальний сектор: Більшість галузей промисловості поліпшили результати діяльності в березні через вищий внутрішній та зовнішній попит, а також низьку статистичну базу.

Енергетичний сектор: Ухвалено рішення про підвищення тарифів на газ та опалення раніше попередньо оголошеного графіку.

Сільське господарство: Валовий обсяг сільськогосподарського виробництва в березні зменшився на 1,0% дпр.

Зовнішній сектор: Рахунок поточних операцій у березні був у дефіциті 0,4 млрд дол. США.

Фіскальна політика: Темпи приросту доходів Зведеного бюджету сповільнились у березні до 9,6% дпр.

Приватизація: Фонд державного майна України (ФДМУ) «з технічних причин» не зміг оголосити стартову ціну і умови приватизації Одеського припортового заводу

Соціальна політика: Уряд оголосив про більше підвищення прожиткового мінімуму з грудня 2016 року.

Ринок праці: Середня номінальна заробітна плата в березні виросла на 27,4% дпр до 4920 грн.

Монетарна політика: У квітні місячна споживча інфляція сповільнилась до 9,8% дпр.

Обмінний курс: Міжбанківський валютний курс дещо укріпився з понад 26 грн за дол. США на початку квітня до менше, ніж 25,5 грн за дол. США в останні тижні місяця.

Державний борг: У квітні Україна залучила у Європейського інвестиційного банку кредит на суму 400 млн євро.

Тема місяця: Тарифи на газ

НАСЛІДКИ НОВОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ЦІНИ

Ірина Коссе

27 квітня з випередженням графіку, узгодженого з МВФ, український Уряд запровадив новий механізм ціноутворення на газ для населення, прив'язавши її до імпортних цін. В Меморандумі з МВФ Україна зобов'язалась ліквідувати «структуру ціноутворення, що базується на двох категоріях, і підвищити ціни для населення до рівня, необхідного для досягнення 75% рівня паритету з імпортом у квітні 2016 року і 100% цього рівня у квітні 2017 року».[1] Відповідно до графіку підвищення тарифів, розробленого Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), у лютому 2015 року, планували три етапи підвищення цін: у березні 2016 року на 23%, у вересні 2016 року на 26% і у березні 2017 року на 26%. Тоді як березневе підвищення тарифів було скасовано через політичну кризу, новий уряд, очолюваний Володимиром Гройсманом, вирішив пройти весь шлях одним великим стрибком.

Міністерство економічного розвитку та торгівлі 27 квітня пояснило, що новий тариф 6879 грн за тисячу кубометрів враховує оптову ціну на газ (4942 грн за тисячу кубометрів), яка формується на основі: прогнозної ціни на німецькому газовому хабі NCG; вартості транспортування від NCG до західного кордону України через територію Німеччини, Чехії та Словаччини; та тарифів, встановлених НКРЕКП, на транспортування газу газопроводами України.[2] Зокрема, граничний рівень роздрібних цін в 6879 грн враховує середньозважений тариф на транспортування (219 грн), середньозважений тариф на розподіл (513,7 грн), торгову націнку постачальника (57,4 грн) та ПДВ.

Проте, залишається кілька питань. Частиною дискусій щодо методології розрахунку тарифів є питання доцільності використовувати вартість газу на німецькому хабі в якості базової ціни. Існують три ключові підходи до встановлення ціни: на основі виробничих витрат плюс маржа прибутку, на основі імпортної ціни плюс транспортні витрати та на основі експортної ціни мінус транспортні витрати. Раніше Україна використовувала перший метод і встановлювала ціни на газ нижче, ніж імпортні ціни на газ, пояснюючи це низькими витратами на видобуток газу в Україні. Це спричинило недоінвестування в геологорозвідку, розробку нових родовищ та ремонт, а також збільшило корупцію. Експортні ціни на газ також не можна використовувати як орієнтир, тому що Україна газ імпортує. Експортні ціни не покривали б повний цикл виробничих витрат і, отже, перешкоджали б інвестиціям. Україна може перейти до режиму ціноутворення на основі «експортного паритету», коли стане енергетично незалежною і припинить імпортувати газ. Це залишає Україні доцільність застосовувати механізм «імпортного паритету». Цей механізм вигідний українським виробникам, оскільки дозволяє їм продавати газ українського видобутку на внутрішньому ринку за цінами, вищими, ніж в Європі. Додатковий прибуток необхідно використовувати на підтримку та нарощування поточних обсягів видобутку.

За новою схемою ціною-орієнтиром є ціна газу на німецькому газовому хабі NCG. Але якщо газ походить з Росії, то ціна газу двічі враховуватиме транспортні витрати: з Росії до Німеччини і з Німеччини назад до України. Видається ліпшим використовувати ціну газу на російсько-українському кордоні. Але це буде складно, оскільки ціна газу, купленого в російського «Газпрому», не встановлюється ринком, але є частиною конфіденційних двосторонніх угод. Ця ціна негнучка і тому поки що її не можна використовувати як орієнтир для імпортних цін. Найбільш ліквідними газовими хабами є TTF (Нідерланди), NBP (Великобританія) та NCG (Німеччина). NCG взяли як найближчий хаб.

Оскільки українські газовидобувні компанії отримуватимуть високі прибутки від продажу газу на внутрішньому ринку, Уряд захоче забрати частину цих прибутків у формі ренти або податку на прибуток. Наразі державна газовидобувна компанія «Укргазвидобування» платить ренту за ставкою 50% порівняно з 29%, які платять приватні компанії. Починаючи з 2017 року рентні платежі для державних та приватних компаній буде встановлено на рівні 29%. З огляду на довгу історію недоінвестування державними газовими компаніями, підняття ренти – не дуже добра ідея. Іншим варіантом для держави підвищити свої доходи є продаж ліцензій на видобуток газу на відкритих аукціонах. Але в Україні небагато газових родовищ з високим потенціалом. Тому вони не дуже привабливі для інвесторів, а отже, уряду не варто очікувати високих ліцензійних платежів. Проте, такий механізм можна буде запровадити у майбутньому, коли аукціони будуть повністю прозорими, а рентні платежі стабільними. Тоді прогнозовані майбутні платежі та стабільне ділове середовище зможуть заохотити інвесторів платити високу ціну за ліцензії. Неважливо, який шлях обере уряд, всі етапи від виробничих витрат до кінцевої ціни та розподілу прибутку мають бути прозорими та повністю підзвітними.

Збільшення ціни газу підвищило тарифи на опалення та гарячу воду, а, отже, збільшило рахунки на комунальні послуги населення. Це, в свою чергу, збільшує кількість домогосподарств, які мають право на отримання житлових субсидій, і загальні видатки на ці субсидії з Державного бюджету. Кабінет Міністрів планує підвищити витрати Державного бюджету на субсидії на оплату житлово-комунальних послуг на 5,3 млрд грн до понад 40 млрд грн.[3] Цієї суми має вистачити для надання субсидій 6 млн домогосподарств. Проте наразі житлово-комунальні субсидії не заохочують до енергоефективності. Вони просто зменшують рахунок і не спонукають домогосподарства зменшувати споживання. Щоб дещо зменшити надлишкове споживання газу для індивідуального опалення домогосподарствами, які

отримують субсидії, уряд зменшив ліміти на споживання газу для таких домогосподарств з 7 до 5,5 кубометрів газу на 1 кв. метр опалювальної площі на місяць під час опалювального періоду.[4]

Підсумовуючи, відмова від дворівневої системи ціноутворення на користь нового механізму визначення тарифів на газ на основі «імпортного паритету» є позитивним кроком уряду. Він покликаний побороти корупцію, залучити інвестиції, посилити конкуренцію та стимулювати населення вживати заходи з енергоефективності. Проте, саме лише застосування нового цінового механізму не створить конкуренцію на газовому ринку України. Відповідно до Закону «Про ринок газу» з квітня 2017 року «Нафтогаз» більше не буде зобов'язаний продавати газ населенню як постачальник зі «спеціальними обов'язками» через «рахунки із спеціальним режимом використання».[5] Це означає, що до цього часу конкурентний ринок газу має бути вже сформованим. «Нафтогаз» проводить важливу частину роботи через лобіювання переходу до світових ринкових цін на газ в Україні, відкриття нових газових маршрутів та оскарження газової угоди з Росією в суді, але багато ще має бути зроблене урядом в інших сферах. Необхідні адекватні заходи з захисту споживачів, прозорості ринку та доступності інформації, забезпечення дотримання верховенства права. Ці заходи мають доповнюватись реформою сектору розподілу та постачання газу, тобто теплокомуненерго, а також переглядом системи житлових субсидій. Сподіваємось, що новий механізм ціноутворення стане початком величезної реформи майже в усіх сферах державної політики.

---

1 Додаток І. Україна: Меморандум про економічну та фінансову політику, стор. 97 http://www.slideshare.net/dmitryneymyrok/mefp-ukr-3-45764634

2 http://goo.gl/w5o7QS

3 http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58918

4 http://ua-energy.org/post/60295

5 Закон України "Про ринок газу" від 9 квітня 2015 року, стаття 11.6 http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/329-19/page2

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Призначено новий уряд

Уряд. 14 квітня Верховна Рада відправила у відставку Прем'єр-міністра Арсенія Яценюка, призначивши на його місце Володимира Гройсмана, Голову парламенту та близького соратника Президента Петра Порошенка. Парламент призначив новий уряд, сформований коаліцією Блока Петра Порошенка (БПП) та партії «Народний фронт» (НФ), фракції яких поповнилися позафракційними депутатами. БПП отримав 17 портфелів у новому уряді, НФ — 6 портфелів. Ще два місця зайняли представники Петра Порошенка як Президента (відповідно до Конституції, посади Міністра закордонних справ та Міністра оборони належать до квоти Президента), а одне місце залишилося вакантним (посада Міністра охорони здоров'я). 7 із 25 членів нового уряду працювали у попередньому на тих же посадах. Представника НФ, Андрій Парубій, було обрано Головою парламенту замість Володимира Гройсмана. Зміна уряду пом'якшила політичну кризу, в якій Україна перебувала з листопада 2015 року, і дозволила відновити реформи, хоча їх темпи можуть бути повільнішими, ніж за попереднього уряду.

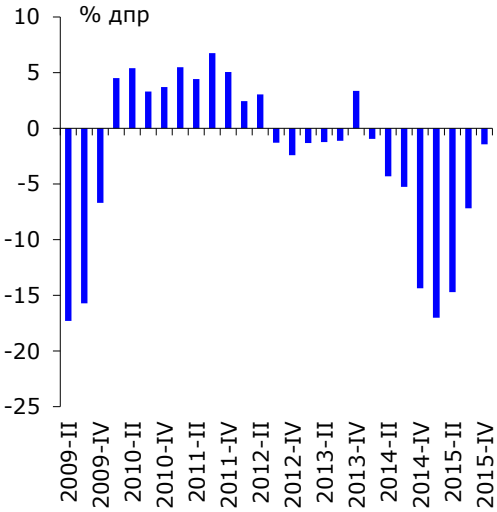
Державна служба. 1 травня набув чинності закон, який закладає основи для реформування державної служби в Україні. Реформа покликана деполітизувати державну службу, підвищити професійні вимоги до службовців, а також зробити їх відбір більш прозорим. Закон фактично вводить поділ державних службовців на політичних та звичайних (кар'єрних). До перших належать міністри, їх заступники, депутати парламенту та деякі інші службовці, що призначаються без конкурсів, переважно в рамках політичних процедур. Останніх відбирають на конкурсній основі (за винятком переміщення на еквівалентні або нижчі посади). Політичні службовці не матимуть прямого впливу на відбір кар'єрних службовців, яким у свою чергу буде заборонено бути членами політичних партій та брати участь у політичній діяльності.

Відповідно до закону кар'єрні державні службовці повинні мати диплом щонайменше молодшого бакалавра, а на керівних посадах — магістра. Крім цього, кандидати на посади кар'єрних службовців найвищого рівня повинні також вільно володіти англійською або французькою мовами (ця вимога набуде чинності з травня 2018 року). Закон також змінює умови оплати праці державних службовців. Зокрема, він визначає, що базовий оклад посадовців найнижчого рівня не може бути меншим за дві мінімальні зарплати, а обсяг премій не може перевищувати 30% базового окладу (з січня 2019 року). Закон також дозволяє використовувати іноземні гранти для виплати зарплати державним службовцям. Очікується, що реформа сприятиме підвищенню якості державного управління в Україні, але цей процес буде повільним, оскільки реформа не передбачає перевірки компетентності наявних посадовців, а рівень їх зарплат залишається порівняно низьким. Раніше очікувалося, що в результаті реформи кількість державних службовців буде скорочено з 260 тис. до 150 тис. осіб.

Правоохоронна система. 15 квітня почався другий етап реформи органів прокуратури. Відповідно до прийнятого у 2014 році закону тепер повноваження щодо відбору прокурорів передано двом органам самоврядування — Раді прокурорів та Кваліфікаційно-дисциплінарній комісії прокурорів. Остання відповідатиме за відбір прокурорів початкового рівня та накладення на прокурорів дисциплінарних стягнень. Перша відбиратиме кандидатів на керівні посади, включно із посадою заступника Генерального прокурора. Водночас Генеральний прокурор може відмовитись призначати рекомендованих Радою прокурорів кандидатів. Раніше Генеральний прокурор мав повну свободу у виборі та призначенні ключових працівників прокуратури. Конференція прокурорів України, яка відбулася 26-

Населення (без Криму): 42,7 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 19%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 10%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: Росія 18%, ЄС 32%
Імпорт: Росія 23%, ЄС 39%

Динаміка реального ВВП



Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

28 квітня, обрала членів зазначених органів самоврядування. Зміни викликали критику з боку громадянського суспільства, оскільки на першому етапі реформи Генеральну прокуратуру, а також регіональні та місцеві прокуратури не було очищено від корумпованих працівників. Запровадження прокурорського самоврядування в таких умовах може ускладнити боротьбу з корупцією в прокуратурі та інших правоохоронних органах України.

Війна на Донбасі. 29 квітня Україна, Росія та Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) досягли чергової угоди про припинення вогню на Донбасі. Припинення вогню мало початися 30 квітня, але угоду не було виконано. Контрольовані Росією бойовики продовжили обстрілювати українські війська, які обмежено відповідали на обстріли. Протягом квітня лінія фронту не змінилася.

Реальний сектор: Поліпшення результатів діяльності

Секторальні тенденції. Промислове виробництво у березні зросло на 4,8% дпр. Результати діяльності більшості галузей поліпшились через вищий внутрішній та зовнішній попит, а також низьку статистичну базу. Це було факторами зростання металургії на 19,1% дпр та машинобудування на 8,7% дпр. Галузі, орієнтовані на внутрішній ринок, як-то текстильне виробництво та фармацевтика, виграли від імпортозаміщення. Харчова промисловість також зросла у березні, якщо виключити ефект падіння виробництва алкогольних напоїв. Зокрема, виробники алкогольних напоїв збільшили запаси в лютому напередодні березневого підвищення ставок акцизів.

У березні обсяг роздрібної торгівлі підприємств зріс на 13,4% дпр після падіння на 1,5% дпр у лютому. Це відображало низьку статистичну базу (внаслідок знецінення гривні та запровадження додаткового ввізного мита) та збільшення доходів домогосподарств. Вище промислове виробництво сприяло збільшенню обороту оптової торгівлі на 5,1% дпр у березні (оцінка НБУ).

Будівництво зросло на 1,1% дпр через вище фінансування інфраструктурних проектів. Водночас житлове будівництво скоротилось з високої статистичної бази минулого року.

Держстат публікує інформацію без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

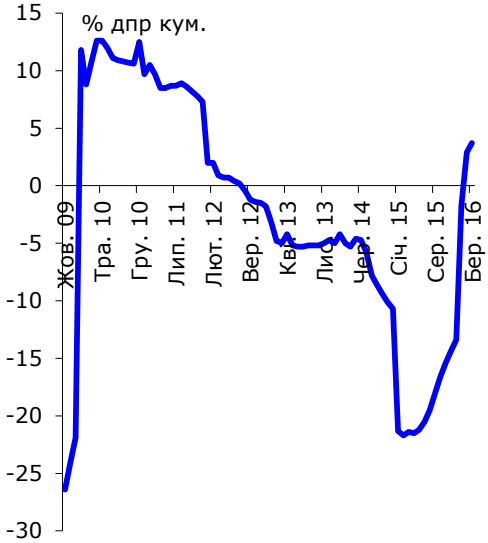
Енергетика: Підвищення тарифів

Газ та опалення. В травні Кабінет Міністрів встановив єдину ціну на газ для населення у 6879 грн за тисячу кубометрів (ткм). Це означає зменшення на 4% базового тарифу, який застосовувався для домогосподарств без індивідуального опалення для обсягів споживання понад 1200 кубометрів під час опалювального сезону: у листопаді 2015 року – квітні 2016 року. Водночас це означає підвищення на 91% «соціального» тарифу (у 3600 грн за ткм), який застосовувався на перші 1200 кубометрів, використані для індивідуального опалення під час опалювального сезону.

Уряд також скасував спеціальну ціну на газ, який використовується населенням для центрального опалення та гарячого водопостачання. В результаті ціна на газ для теплокомуненерго стрімко зросла з 3004 грн/ткм до 6810 грн/ткм. Тому Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг (НКРЕКП), підвищила тарифи на опалення та гарячу воду для населення на 75-110% в залежності від постачальника. Зростання тарифів також враховує більш високі ціни на електроенергію та вищі видатки на оплату праці.

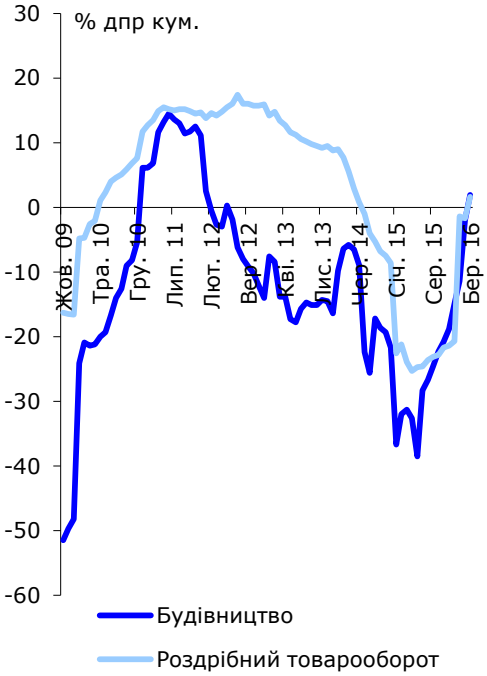
Кабінет Міністрів втричі підвищив ціну газу, який «Нафтогаз» купує в «Укргазвидобування» - до 4849 грн/ткм. Ця ціна ближча до імпортної ціни, але на доходи від продажу газу нараховують рентні платежі за ставкою 50% до кінця 2016 року. Додаткові

Промислове виробництво



Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Тенденції реального сектору

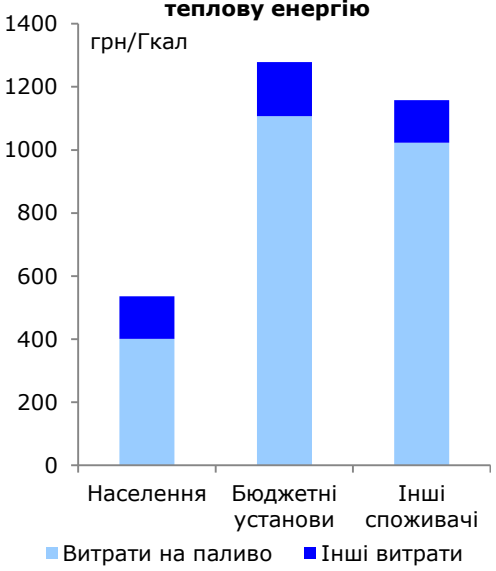


Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

доходи від рентних платежів використовуватимуть для покриття витрат на житлово-комунальні субсидії.

Електроенергія: НКРЕКП встановила прогнозну оптову ціну на електроенергію (яку використовують для розрахунку роздрібних тарифів) на II-IV квартали 2016 року на новою методологією. Ціна вугілля в тарифі на електроенергію базуватиметься на індексі API2, індикаторі індексу вугільних цін в портах Амстердаму, Роттердаму та Антверпену. Нова прозора методологія ліквідує різницю між внутрішніми та світовими цінами на енергоресурси.

Середньозважені тарифи на теплову енергію



Джерело: НКРЕКП

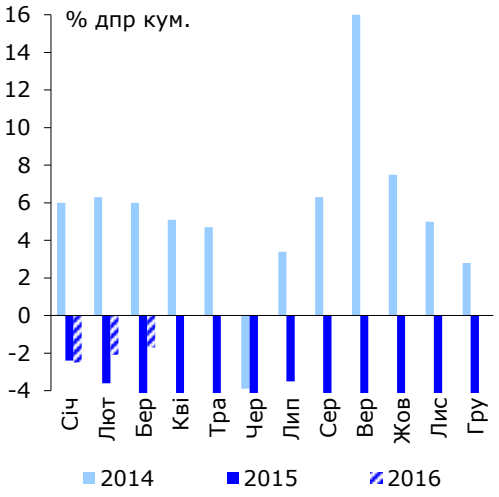
Сільське господарство: Торговельний конфлікт з Молдовою

Виробництво Валовий обсяг сільськогосподарського виробництва в березні зменшився на 1,0% дпр передусім через зменшення виробництва яєць (на 17,4% дпр). Водночас, виробництво м'яса та молока залишилося приблизно на рівні 2015 року. Нові випадки захворювання африканською чумою свиней було зафіксовано в Кіровоградській та Одеській областях. Новий спалах хвороби може поставити під загрозу виробництво свинини.

На початку травня 82,0% урожаю озимих були в хорошому або задовільному стані. 5,6 млн га угідь уже засіяно в ході весняної посівної кампанії, це на 4,7 млн га більше, ніж торік. Весняна кампанія триває, ще потрібно засіяти 24% запланованої території.

Торговельна політика. Молдова запровадила нові квоти та тарифи для української молочної та м'ясної продукції, які будуть чинними з травня по грудень 2016 року. За оцінками Української аграрної конфедерації це завдасть збитків українським експортерам на суму 1,5 млн дол. США. На думку молдавського уряду, нові правила повинні захистити молдавських виробників, які не здатні конкурувати з дешевшими українськими товарами. У свою чергу, представники Міністерства економічного розвитку та торгівлі заявили, що нові правила порушують зобов'язання Молдови перед СОТ та суперечать правилам зони вільної торгівлі СНД. Україна намагатиметься переконати Молдову скасувати нові правила раніше, ніж у грудні 2016 року. Якщо переговори будуть безрезультатними, Україна введе дзеркальні заходи щодо товарів з Молдови.

Сільськогосподарське виробництво



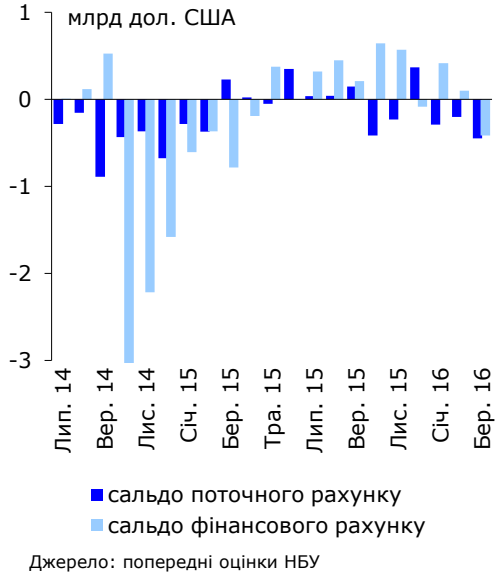
Джерело: Держстат

Ще дві компанії отримали право експортувати молочні продукти в ЄС. Отже, уже 12 українських компаній мають це право.

Аграрна політика. У квітні Верховна Рада схвалила Закон «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо проведення земельних торгів». Згідно із законом, всі земельні ділянки у державній власності передаватимуться у користування третім особам на підставі земельних аукціонів. Це позитивне нововведення, яке покликано знизити корупційні ризики в системі управління державною землею.

Наприкінці квітня Верховна Рада схвалила Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств». Цей Закон уточнює визначення сімейного фермерського господарства, що є важливим кроком у створенні державної системи підтримки малих фермерів.

Платіжний баланс



Джерело: попередні оцінки НБУ

Зовнішній сектор: Рахунок фінансових операцій був у дефіциті

Рахунок поточних операцій. Рахунок поточних операцій у березні був у дефіциті 0,4 млрд дол. США порівняно з профіцитом у 0,2 млрд дол. США у березні 2015 року в основному через дефіцит торгівлі товарами та виплату відсотків за Єврооблігаціями. Дефіцит торгівлі товарами зріс до 0,4 млрд дол. США (0,1 млрд дол. США у березні 2015 року), оскільки експорт скоротився більше, ніж імпорт. Профіцит торгівлі послугами знизився до 0,1 млрд дол. США завдяки зростанню імпорту. Чистий відтік первинних доходів різко зріс до 0,4 млрд дол. США

через виплату відсотків за Єврооблігаціями, що лише частково було компенсовано зростанням чистих вторинних доходів до 0,3 млрд дол. США.

Зниження експорту товарів пришвидшилось до 15,9% дпр у березні (порівняно з 12,0% дпр у лютому). Торговельні та транзитні обмеження з боку Росії негативно вплинули на експорт, тоді як деяке відновлення світових цин на сировину та полегшений доступ виробників продовольства на зовнішні ринки позитивно вплинули на експорт. Вища статистична база призвела до пришвидшення темпів зниження експорту металургійної продукції (до 33,0% дпр), продукції машинобудування (до 15,5% дпр) та продукції хімічної промисловості (до 41,9% дпр) попри дещо вищі світові ціни та попит. Експорт мінеральної продукції лишався низьким та впав на 33,8% дпр. Експорт продуктів харчування зріс на 7,4% дпр (порівняно до падіння на 3,0% дпр у лютому) через вищі реальні обсяги продажів, а також деяке відновлення світових цін. Україна змогла наростити постачання до Азії, а також знайти нові ринки для продажу деякої продукції. Експорт послуг знизився на 1,9% дпр через низьку статистичну базу у лютому (зріс на 9,4% дпр у лютому).

Зниження імпорту товарів надалі уповільнилось до 6,2% дпр (з 8,8% дпр у лютому). Немінеральний імпорт зріс на 15,3% дпр завдяки полегшеному доступу продукції з ЄС, скасуванню додаткового ввізного мита, а також зростанню попиту. Імпорт продукції машинобудування пришвидшився до 38,8% дпр завдяки більшим постачанням пасажирських авто. Вищий попит призвів до зростання імпорту харчової продукції на 24,4% дпр та імпорту промислових виробів на 1,2% дпр. Зростання імпорту хімічної продукції пришвидшилось до 21,8% дпр завдяки більшим закупівлям добрив. Зростання імпорту металургійної продукції пришвидшилось до 16,9% завдяки вищому попиту з боку машинобудування та будівництва. Імпорт мінеральної продукції знизився на 55,7% дпр через нижчі потреби у імпортному природному газі на фоні високих запасів. Імпорт послуг зріс на 6,0% дпр (порівняно з 2,4% дпр у лютому).

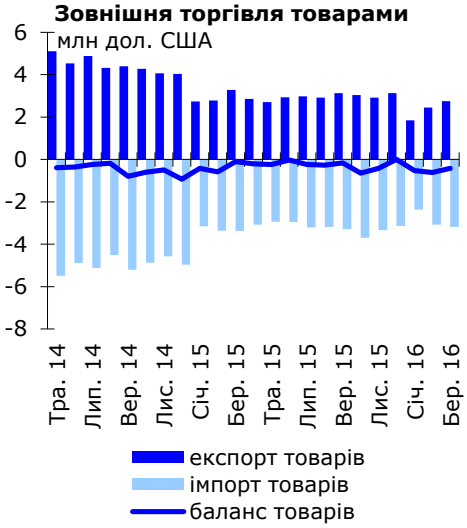
Рахунок фінансових операцій. Рахунок фінансових операцій у березні був у дефіциті 0,4 млрд дол. США. Чистий приток ПІІ (0,4 млрд дол. США) було переважно спрямовано на операції з власним капіталом у банківській системі. Сектор державного управління отримав довгострокову позику від Японії у розмірі 0,4 млрд дол. США. Зовнішня позиція банків зросла на 0,7 млрд дол. США завдяки більшим активам, включаючи приток валюти та депозитів у сумі 0,6 млрд дол. США. Реальний сектор збільшив зовнішню позицію на 0,4 млрд дол. США, включаючи 0,2 млрд дол. США нових торгових кредитів. Іноземна готівка поза банками скоротилась ще на 0,3 млрд дол. США.

Фіскальна політика: Різке сповільнення доходів бюджету

Доходи. Темпи зростання доходів Зведеного бюджету сповільнились до 9,6% дпр в березні з 16,2% дпр в лютому. Це спричинено високою часткою одноразових доходів у березні 2015 року, включно із доходами від додаткового ввізного мита та коштів, отриманих за продажу двох із трьох ліцензій за 3G-зв'язок. Водночас зростання поточних податкових надходжень від ПДФО, ППП, акцизів та ПДВ (за виключенням відшкодування ПДВ) залишилось високим на рівні 22,3% дпр. Зокрема, вищий імпорт та роздрібні продажі підтримали доходи від ПДВ та акцизів. Підвищення заробітних плат та вища ефективна ставка податку спричинили збільшення надходжень від ПДФО на 42,4% дпр. Чисті доходи від ПДВ збільшились на 15,1% дпр, незважаючи на вищі суми відшкодування ПДВ.

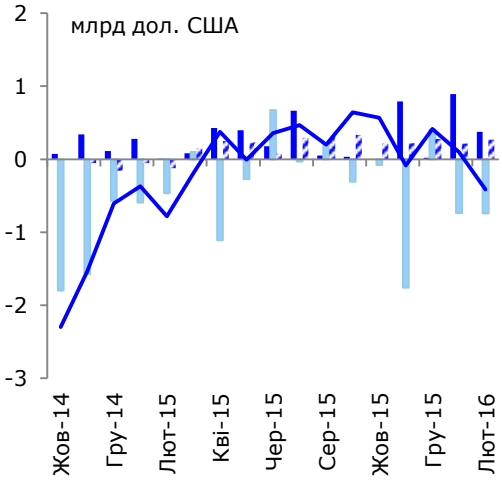
Видатки. Видатки Зведеного бюджету в березні стрімко зросли на 54,8% дпр (порівняно із 19,3% дпр в лютому). Зокрема, видатки на обслуговування боргу більше ніж подвоїлись через виплату урядом купону за новими Єврооблігаціями. Видатки на

Зовнішня торгівля товарами



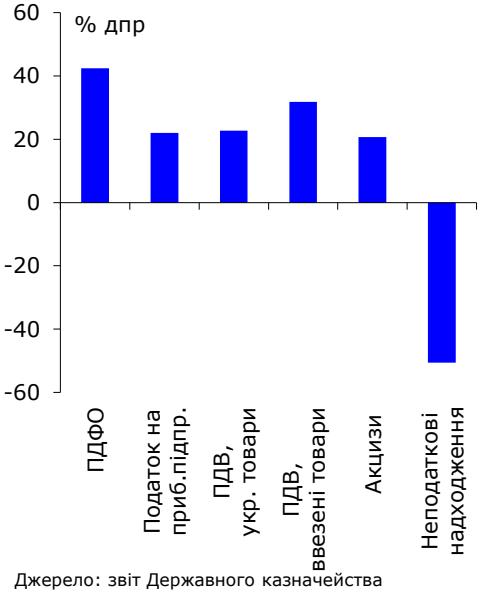
Джерело: попередні оцінки НБУ

Рахунок фінансових операцій



Джерело: НБУ

Зростання доходів Зведеного бюджету у березні 2016 року

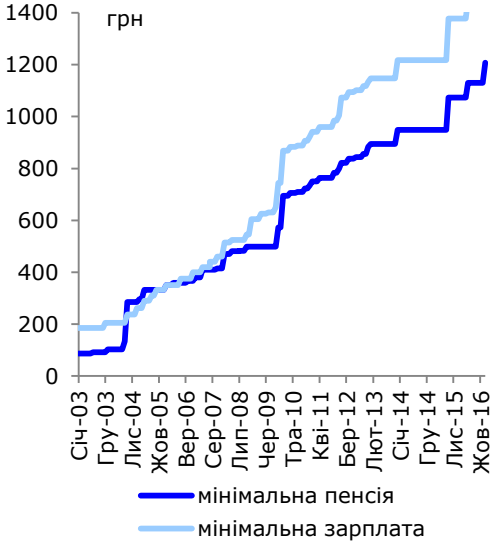


Джерело: звіт Державного казначейства

соціальні платежі подвоїлись через вище фінансування дефіциту Пенсійного фонду та більше покриття населення житлово-комунальними субсидіями. Витрати на оплату працю зросли на 27,3% дпр, оскільки заощадження від нижчих нарахувань на заробітну плату було використано на підвищення заробітних плат. Водночас капітальні видатки Зведеного бюджету залишились низькими.

Дефіцит. Різке підвищення видатків призвело до різкого скорочення профіциту Зведеного бюджету до 3,9 млрд грн за три місяці 2016 року (порівняно із профіцитом у 13,9 млрд грн у першому кварталі 2015 року та 9,9 млрд грн за два місяці 2016 року). Зокрема, дефіцит Державного бюджету зріс до 10,6 млрд грн; його було профінансовано за рахунок зовнішніх запозичень.

Соціальні стандарти



Джерело: Закони про Державний бюджет на 2006-2015 рр., Проект Державного бюджету на 2016 р.

Приватизація: Приватизація ОПЗ може бути перенесена

29 квітня Фонд державного майна України (ФДМУ) «з технічних причин» не зміг оголосити стартову ціну і умови приватизації Одеського припортового заводу (ОПЗ), одного з найбільших підприємств хімічної промисловості. Зокрема, уряд не провів збори акціонерів ОПЗ, які було заплановано на 28 квітня. За повідомленнями ФДМУ збори відбудуться на початку червня. Отже, приватизацію підприємства може бути оголошено, як і обіцяно, в кінці червня. Проте, ризики для успішної та своєчасної приватизації ОПЗ залишаються високими.

27 квітня уряд подав до Парламенту проект закону, який дозволить скоротити перелік підприємств, що не можуть бути приватизовані, на майже 400 компаній (з них 116 вже ліквідовано, 78 реорганізовані, а 180 не мають національного значення). Зокрема, уряд має намір виключити з переліку Укрспирт (найбільшого виробника спирту та спиртовмісної продукції в Україні) та Артемсіль (одного з найбільших виробників солі в світі).

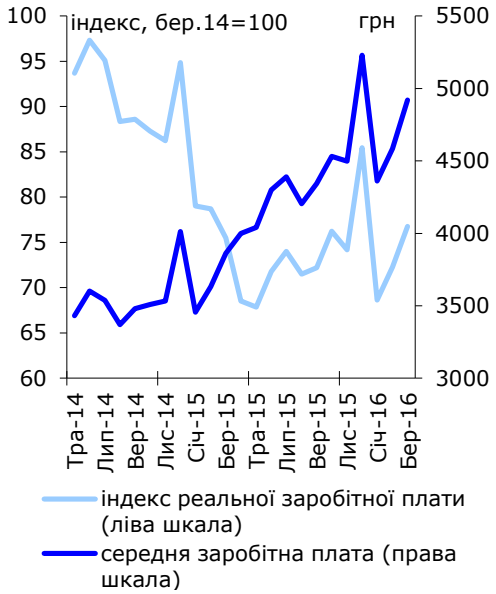
Соціальна політика: Вищі соціальні стандарти

Уряд оголосив про швидше підвищення прожиткового мінімуму в грудні 2016 року: на 10,4% замість раніше запланованих 6,9%. Це означає вищі мінімальну пенсію та мінімальну заробітну плату. Вища мінімальна заробітна плата, найвірогідніше, матиме вплив на темпи зростання середньомісячної заробітної плати в приватному та суспільному секторах у 2017 році, але навряд чи вплине на виплату заробітної плати в грудні, коли зазвичай сплачують премії та бонуси.

Уряд також планує збільшити фінансування житлово-комунальних субсидій на 5,3 млрд грн до 40 млрд грн через різке підвищення тарифів на газ та опалення. В результаті за офіційною оцінкою 6 млн домогосподарств отримуватимуть субсидії. В березні 5,1 млн до господарств вже отримували субсидії.

Ці зміни передбачено в поданому урядом до парламенту законопроекті. Його, найвірогідніше, ухвалять в травні.

Середня заробітна плата*



*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Ринок праці: Зростання середньої реальної заробітної плати

Заробітна плата. Середня номінальна заробітна плата в березні виросла на 27,4% дпр до 4920 грн завдяки індексації на інфляцію та підвищенню мінімальної заробітної плати. Вперше з березня 2014 року середня заробітна плата виросла в реальному вимірі на 1,6% дпр завдяки сповільненню темпів інфляції.

Номінальна заробітна плата у промисловості зросла в середньому на 26.6% дпр. Як і раніше, слабшим був приріст заробітної плати в добувній промисловості (на 17,7% дпр), ймовірно, через складне фінансове становище підприємств. Середня заробітна плата у переробній промисловості виросла на 29,1% дпр в номінальному виразі та на 6,8% дпр в реальному виразі (реальна заробітна плата зменшилася лише у металургії). Найбільше заробітна плата зростала на підприємствах харчової, текстильної,

фармацевтичної промисловості через покращення фінансового становища у поєднанні із імпортозаміщенням. Середня заробітна плата у секторі виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної техніки виросла на 89,0% дпр, частково завдяки військовим замовленням. Зростання заробітної плати в секторі електро- та газопостачання залишилося меншим ніж в середньому по економіці (25,5% дпр).

Заробітна плата виросла на 22,9% дпр в галузі освіти та на 23,1% дпр в галузі охорони здоров'я. Заробітна плата в секторі державного управління та оборони зросла на 36,2% дпр. Підвищення відбулося у зв'язку із переглядом єдиної тарифної сітки, який відбувся наприкінці 2015 року.

Монетарна політика: Споживча інфляція знову менша 10%

Споживча інфляція сповільнилась до 9,8% дпр в квітні 2016, сягнувши рівня меншого 10% вперше з початку бойових дій на Донбасі у квітні 2014 року. Це відображало все ще низькі світові ціни на сировинні та харчові товари (незважаючи на зростання в останні місяці, індекс цін на сільськогосподарські товари ФАО все ще падав на 9,2% дпр у річному виразі у квітні) і помірне знецінення гривні (за останні 12 місяців гривня втратила 11% своєї вартості щодо долара США, але лише 5% щодо турецької ліри та 8% щодо китайського юаня; гривня укріпилась щодо більшості валют країн СНД). Зростання цін надалі стримувалось слабким попитом, що, ймовірно, зумовило зниження прибутковості в торгівлі та в деяких випадках заміну дешевшими аналогами. Низькі ціни на нафту також допомагали стримувати інфляцію.

В результаті ціни на більшість товарів зросли менш як на 10% дпр. Це включало широкий спектр товарів від автомобілів, побутової техніки та аудіо- відеотехніки до таких товарів першої необхідності як м'ясо, хліб та ліки. Ціни на послуги зростали дещо більше через вищі витрати на робочу силу: підвищення цін часто було в проміжку 10-15% дпр. Уряд продовжував збільшувати тарифи на комунальні послуги протягом останніх 12 місяців, що призвело до підвищення цін на житло та комунальні послуги на 17% дпр.

У квітні НБУ зменшив депозитну ставку овернайт з 18% до 17% річних, і оголосив зміни у монетарній політиці, що наблизили основну ставку монетарної політики до відсоткових ставок за депозитними операціями. Отже, тепер облікова ставка за двотижневими депозитними сертифікатами НБУ дорівнює обліковій ставці НБУ - 19% річних. Це відображає домінування депозитних операцій у монетарній політиці через надлишок ліквідності у банківському секторі. Зменшення ставок за операціями НБУ поки що не відобразилось у відсоткових ставках банків.

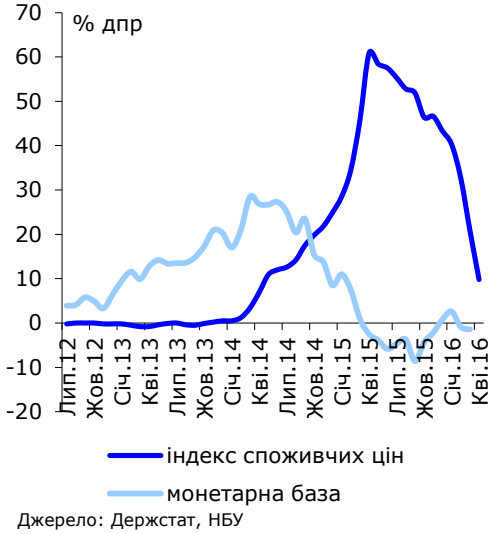
Обмінний курс: Весна по графіку

У квітні гривня дещо укріпилась від понад 26 грн за дол. США на початку місяця до менш ніж 25,5 грн за дол. США за останні тижні місяці. Це відображало зменшення очікувань щодо знецінення гривні та сезонне зростання пропозиції на валютному ринку. Однак попит на імпорт, ймовірно, залишався суттєвим, а НБУ викупив 676 млн дол. США на ринку для згладжування коливань курсу та збільшення резервів. Міжнародні резерви НБУ зросли до 13,2 млрд дол. США, оскільки запозичення державного сектору в іноземній валюті були дещо більшими за погашення.

Державний борг: Внутрішні запозичення суттєво збільшились

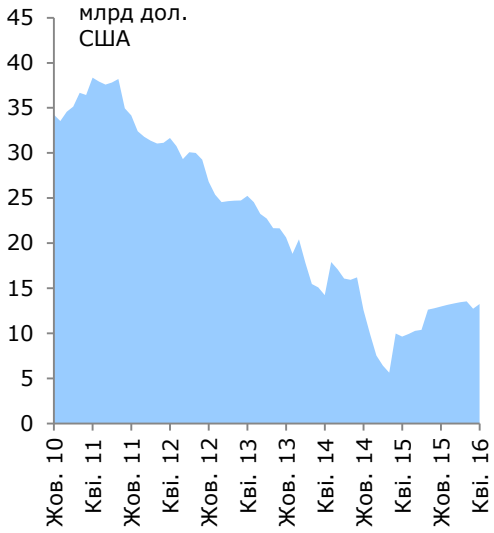
Зовнішній борг. У квітні Україна залучила у Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) кредит на суму 400 млн євро в рамках інвестиційного проекту "Основний кредит для малих і середніх підприємств та компаній з середнім рівнем капіталізації". Позику буде розподілено шляхом надання коштів визначеному переліку

Динаміка ІСЦ та монетарної бази



Джерело: Держстат, НБУ

Міжнародні резерви НБУ



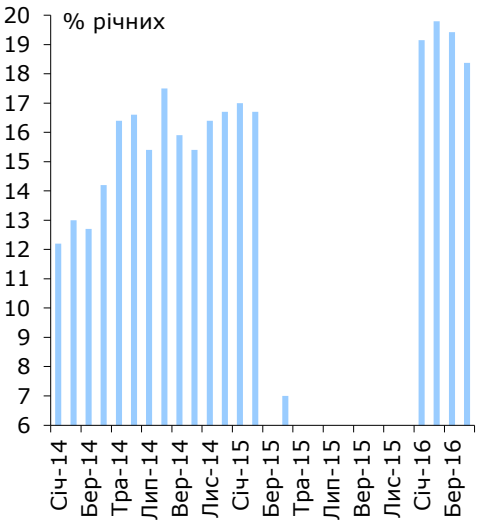
Джерело: НБУ

комерційних банків для кредитування середньо- та довгострокових інвестиційних проектів (до 10 років) та збільшення середньострокового обігового капіталу приватних підприємств. Ліміт кредиту для однієї компанії становить 25 млн євро.

Внутрішній борг. У квітні внутрішні запозичення суттєво зросли. Міністерство фінансів розмістило облігації внутрішньої державної позики на суму 8,6 млрд грн з середньозваженою доходністю 18,4% у порівнянні з 1,9 млрд грн з доходністю 19,6% в середньому за перший квартал поточного року. Частка трирічних облігації у загальному обсязі розміщення зросла до 69,8% (порівняно із з 21,7% у березні). Крім того, уряд випустив номіновані в доларах США дворічні облігації на суму 651 млн дол. США з доходністю 7,9% річних.

Реструктуризація державного боргу. 27 квітня Уряд ухвалив рішення щодо додаткового випуску облігацій зовнішніх державних позик з терміном погашення у 2019 році (на суму 347 млн дол. США) та державних деривативів (на суму 84 млн дол. США) для технічного завершення минулорічної реструктуризації зовнішнього державного боргу. Ці єврооблігації буде розміщено серед власників облігацій, які попередньо не брали участь в угоді щодо реструктуризації. Раніше Міністерство фінансів реструктуризувало 13 з 14 серій облігацій зовнішніх державних позик та велику частку гарантованого державою боргу (за винятком боргів Росії, яка відмовилася прийняти загальні умови реструктуризації).

Середньозважена доходність ОВДП



Джерело: НБУ

Таблиці

Економічні Тенденції		IV 13	II 14	III 14	IV 14	I 15	II 15	III 15	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-4,7	-4,0	-8,0	-10,1	-20,5	-20,0	-16,1	-20,5	-20,0	-19,0	-17,4	-16	-15	-14,0	-13,0	-1,7	2,9	3,7	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-14,5	-7,8	-16,4	-20,4	-29,7	-26,2	-20,9	-28,5	-26,2	-25,0	-22,8	-21	-19	-17,3	-12,3	-11,4	-2,0	1,9	…
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	13,7	-3,9	16,0	2,2	-4,7	-9,3	-5,3	-5,4	-9,3	-3,5	-5,8	-5	-4	-4,7	-4,8	-2,5	-2,1	-1,7	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	9,5	0,8	-5,3	-7,5	-23,9	-24,6	-22,3	-24,7	-24,6	-23,6	-23,1	-22	-22	-21,4	-20,7	-1,4	-1,7	1,6	…
Середня заробітна плата	грн.	3390	3488	3463	3508	3650	4113	4313	4042	4299	4390	4205	4343	4532	4498	5230	4362	4585	4920	…
ІСЦ	% дпр	0,5	12,0	17,5	21,8	45,8	57,5	51,9	58,4	57,5	55,3	52,8	51,9	46,4	46,6	43,3	40,3	32,7	20,9	9,8
ІВЦ	% дпр	1,7	15,9	26,9	32,8	51,7	37,9	32,5	42,0	37,9	37,0	33,0	32,5	30,2	25,1	25,4	21,2	17,4	10,5	10,1
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-5,2	-11,7	-16,4	-19,9	-31,4	-32,2	-29,8	-33,5	-32,2	-31,9	-31,0	-29,8	-28,9	-28,1	-27,0	-30,0	-18,6	-16,4	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-3,4	-18,0	-24,8	-28,1	-33,1	-34,2	-31,8	-34,7	-34,2	-33,5	-32,2	-31,8	-30,4	-29,5	-29,3	-22,9	-14,0	-10,9	…
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-19,6	-2,0	-3,0	-4,6	-0,6	-0,6	-1,0	-0,7	-0,6	-0,8	-1,0	-1,0	-1,5	-1,8	-1,7	-0,4	-0,9	-0,4	…
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	-16,4	-2,0	-1,2	-2,6	-0,4	-0,1	0,1	-0,5	-0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,3	-0,5	-0,2	-0,3	-0,5	-0,4	…
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	20,4	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	9,9	10,3	10,4	12,6	12,8	13,0	13,1	13,3	13,4	13,5	12,7	13,2
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	20,3	25,1	23,5	13,8	0,9	-5,9	-8,6	-3,9	-5,9	-4,7	-3,7	-8,6	-4,3	-2,2	0,8	2,6	-0,9	-1,4	…
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	16,5	17,5	16,4	16,4	19,9	23,1	21,1	23,6	22,0	21,2	21,2	21,0	20,9	20,7	20,4	20,0	19,8	20,3	…
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,21	11,71	12,58	13,56	21,23	21,56	21,74	20,94	21,26	21,79	21,65	21,79	21,94	23,33	23,42	24,32	26,45	26,30	25,54
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,99	12,71	12,58	13,56	21,18	21,62	21,69	20,92	21,23	21,76	21,54	21,78	21,84	23,31	21,84	24,26	26,39	26,39	25,63
Обмінний курс, середній	євро	10,87	13,71	16,67	17,21	23,88	23,88	24,11	23,32	23,84	23,94	23,93	24,46	24,56	25,07	24,23	26,35	29,33	29,33	29,06

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим. З січня 2015 року Держстат також не включає дані з території АТО.

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]	2015[к]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1568,9	1979,5
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	132,2	90,6
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,9
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,5	-0,2
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,4
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,7
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	11,9	21,8
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,8	24,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3	10,6	15,7	24,2
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3	11,0	19,3	26,2

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]	II 15[к]	III 15[к]	IV 15[к]
ВВП	млрд. грн.	310,3	368,5	362,6	292,3	346,0	387,1	379,2	303,8	354,8	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	375,5	455,2	563,9	584,8
реальний ВВП	% дпр	4,4	6,7	5,1	2,4	3,0	-1,3	-2,4	-1,3	-1,2	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-17,0	-14,7	-7,2	-1,4
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	14,9	15,9	18,0	7,1	11,8	10,2	4,9	5,9	8,7	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-20,7	-28,1	-19,3	-13,0
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	3,4	-9,4	-6,4	3,5	5,0	9,7	1,1	2,0	-0,9	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	2,7	-5,9	-1,7	8,1
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	4,1	17,8	10,8	15,3	18,7	-2,9	-2,1	6,1	-18,1	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-22,8	-13,8	-6,3	1,4
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	2,7	-1,0	-5,5	-7,4	-6,3	-1,8	-7,2	-7,4	-13,5	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-26,1	-22,1	-10,8	-5,8
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	20,2	10,4	3,5	-2,9	11,9	6,6	-0,2	1,3	-15,7	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-19,8	-32,1	-18,2	-17,3
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	0,4	18,1	35,6	0,4	11,4	-8,0	-3,5	5,7	21,7	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,8	-3,8	-3,6
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	3,9	7,5	-4,2	2,5	0,5	-4,9	-6,6	-9,3	-9,9	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-24,4	-20,7	-7,9	-0,2
Будівництво (реальна)*	% дпр	5,3	-7,7	-1,5	-4,9	1,7	-14,3	-18,7	-16,1	-19,4	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-30,4	-24,2	-9,1	10,8
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	3,3	8,3	4,2	2,1	3,4	-0,5	-2,0	0,2	-1,2	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-25,0	-19,8	-13,6	-6,1
Транспорт (реальна)*	% дпр	12,1	10,4	13,2	-2,6	-3,2	-8,3	-10,5	-1,7	-0,8	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-8,2	-2,3	-0,2	4,9
Платіжний баланс																				
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-1,7	-2,6	-4,3	-1,9	-3,7	-3,9	-4,8	-3,2	-2,3	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,4	0,3	0,2	-0,3
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-4,4	-5,6	-9,6	-5,2	-8,5	-8,1	-10,1	-8,4	-5,1	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-6,7	-2,4	1,5	0,9	-1,1
Баланс товарів	млн. дол. США	-3211	-5098	-5771	-4292	-5818	-5503	-6233	-4635	-3677	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1111	-470	-662	-1066
Баланс послуг	млн. дол. США	1882	2523	1867	1864	1697	2361	1578	1349	1504	2575	1066	937	443	456	686	555	388	278	397
Поточні трансферти	млн. дол. США	878	988	803	683	805	777	711	533	589	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	2422	2090	1623	2012	1270	2037	1876	1082	496	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	116	43	210	1	74	83	358	713	568	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74	22,90
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69	22,33
Бюджет																				
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	30,1	29,6	30,8	33,7	31,8	28,2	33,6	35,2	29,4	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,8	37,2	40,4
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,5	5,0	5,3	5,1	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	5,6	6,6
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,6	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2	6,1	3,4	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,5	1,7
Податок на додану вартість	% від ВВП	12,9	9,7	9,6	10,8	10,4	8,6	10,0	9,7	9,0	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,2	10,0	10,6
Акцизні збори	% від ВВП	3,0	2,8	2,5	2,8	2,9	2,8	2,4	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,7	4,0
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	33,2	27,0	35,7	33,9	34,1	30,7	41,3	36,9	35,8	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,6	35,0	32,5	54,2
Поточні видатки	% від ВВП	30,8	24,0	30,2	31,9	31,6	27,8	37,3	35,6	33,9	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,7	29,9	49,2
Капітальні видатки	% від ВВП	2,4	3,0	5,6	1,9	2,5	2,9	4,0	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,6	5,0
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8	-1,9	-6,3	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	3,7	-0,4	4,4	-13,9
Надходження від приватизації	% від ВВП	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Банківський сектор																				
Грошовий агрегат М0	% дпр	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1
Грошовий агрегат М2	% дпр	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[к] Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської системи

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Артур Ковальчук
kovalchuk@ier.kiev.ua

Микола Риженков
ryzhenkov@ier.kiev.ua

Костянтин Кравчук
k.kravchuk@ier.kiev.ua

Олександр Крініцин
krinitsyn@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Тетяна Олійник
oliinyk@ier.kiev.ua

Вікторія Беспалько
bespalko@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Олекса Степанюк
stepaniuk@ier.kiev.ua

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.